

OMMIF

A FOGLALKOZTATÁS BIZTONSÁGÁÉRT

**A munkaügyi és munkabiztonsági
ellenőrzések eredményei**

2006. 01. - 2006. 06. 30.

**A társhatóságokkal közösen végzett
építőipari ellenőrzés eredményei**

2006. július 04-05.

A munkavállalók garanciális jogainak védelme, kiszolgáltatott helyzetük mérséklése, a biztonságos, egészséget nem veszélyeztető munkahelyek létrehozása, a munkabalesetek számának csökkentése alapvető szakmai célunk, mely iránt egyre nagyobb a társadalmi igény. Az OMMF többször hangsúlyozta az elmúlt időszakban, hogy elkötelezett a **foglalkoztatás biztonsága** megteremtésének elősegítésében a munkaügy és a munkabiztonság területén.

A foglalkoztatás biztonsága érdekében a szervezet fő feladata következetesen feltárni és visszaszorítani a **”fekete foglalkoztatást”, a munkavállalók élet-és munkakörülményeit kedvezőtlenül befolyásoló jogsértéseket**, valamint megszüntetni a **súlyos veszélyeztetéseket** jelentő kockázatokat. A szervezet munkájában mind hangsúlyosabb a megelőzés szerepe, melynek további javítása érdekében változott a munkavégzés módszere, illetve mind szélesebb körű együttműködés jellemzi munkáját a társhatóságokkal és a szakmai, érdekvédelmi szervezetekkel.

Az elmúlt évek tapasztalatai alapján kimondható, hogy mindez önmagában kevés, hiszen csak hatósági eszközökkel nem lehet gyors eredményt elérni a foglalkoztatás biztonságának előmozdítása terén. Az EU országok tapasztalatait is figyelembe véve, mind szélesebb együttműködés szükséges a felelősségteljesen gondolkodó érdekképviselői, szakmai és gazdasági szervezetekkel, melyekkel közös érdekünk a jogsértő munkáltatók kiszorítása a munkaerő-piacról. Az előrelépés egyik záloga az összefogás a megelőzés és közös célok elérése érdekében.

Az OMMF törekvése, hogy a hatóság és a súlyos jogsértésekkel érintett gazdasági ágazatokban működő munkáltatók **közösen lépjenek fel** a törvénytelenül foglalkoztatók ellen, akik a törvények kijátszásával akarnak versenyelőnyhöz jutni. A törvényesség helyreállításáért összefogva többet lehet tenni, mint külön-külön.

Az OMMF a nyitás lehetőségeit számba véve kapcsolatfelvételt kezdeményez – kezdeményezett - a különböző szakmai szervezetek képviselőivel. Tiszta, világos kép szükséges széles körben az elvárásokról és a következményekről, így az ellenőrzési tapasztalatokról adott rendszeres információkkal biztosítja a szakma és a nyilvánosság tájékoztatását.

A különböző gazdasági szervezetek tudatos intézkedésekkel befolyásolni tudják alvállalkozóikat a törvények betartása érdekében. A jogsértő munkáltatók kiszorítása a jogkövetők közül elősegíti az egyenlő versenyhelyzet feltételeit.

I.

A munkaügyi ellenőrzések tapasztalatai 2006. I. félév

A törvényes foglalkoztatás a munkavállaló, a munkáltató és az állam közös érdeke. **A munkavállaló védelme, kiszolgáltatottságának kiküszöbölése a szervezet fontos feladata**, így ellenőrzéseink célja annak elősegítése, hogy a munkavállalók alapvető garanciális jogai, valamint a nyugdíjhoz való jog-szerző ideje, az egészségügyi ellátáshoz való, illetve az egészséges és biztonságos munkafeltételekhez való joga ne sérülhessen.

A súlyos jogsértések köre:

- az írásba foglalt munkaszerződés és bejelentés nélküli ("fekete") foglalkoztatás,
- külföldiek engedély nélküli foglalkoztatása,
- színlelt szerződéssel történő foglalkoztatás,
- jogellenes munkaerő-kölcsönzés,
- munkaidő-nyilvántartás hiánya, kettős nyilvántartás,
- alapvető élet-és munkakörülményekkel kapcsolatos jogsértések *(a munkaidő-pihenőidő, rendkívüli munkavégzés szabályainak megsértése)*
- munkabér védelme
- egyéb *(foglalkoztatásra irányuló jogviszony megszűnésével összefüggő igazolások kiállításának és kiadásának elmulasztása, az elszámolás hiánya)*

Megváltoztak az **ellenőrzési módszerek**. A kiszámíthatatlanság érdekében, amely keretében a felügyelők többször, ismételten visszatérnek a helyszínre, valamint az általános munkarendtől eltérő időpontokban, pihenőnapokon – szombat, vasárnap – és éjszaka folytatott ellenőrzéseknek köszönhetően **javult a feltáró munka**.

A felügyelők 13 998 munkáltató ellenőrzését fejezték be, 90 %-nál állapítottak meg jogsértést, amely a munkavállalók 54,4 %-át, azaz 82 431 főt érintett.

A **súlyos jogsértés szankciót** von maga után– az ellenőrzési törvény szellemével is egyezően-, míg az **enyhe szabálytalanságok esetén nincs anyagi szankció**, csupán a törvényes állapot helyreállítására kötelező határozatot hoz a felügyelő. Ellenőrzési célpontjaink tudatos kiválasztása mellett is tudjuk tartani a kötelező határozatok és a munkaügyi bírság határozatok **40%-os arányát**, bízva a munkáltatók jogkövetővé válásában.

Munkaügyi bírság határozat 54638 fő munkavállaló súlyos szabálytalansággal történő foglalkoztatása miatt, 5405 munkáltató esetében került kiadmányozásra, 2 256 575 000,-Ft összegben. Kötelező határozat 12407 fő munkavállaló enyhébb súlyú jogsértéssel történő foglalkoztatás miatt 2460 munkáltató esetében keletkezett.

Bejelentés és munkaszerződés nélküli foglalkoztatás miatt 6040 intézkedés született, amely 21 236 fő munkavállalót érintett.

260 munkáltató foglalkoztatott külföldi állampolgárt munkavállalási engedély nélkül 741 főt érintően. A befizetésre kötelező határozatok összege: 316 459 426,- Ft.

Színlelt szerződéssel 145 munkáltató foglalkoztatott, 514 főt a mezőgazdaságban, az építőiparban, a személy-és vagyonvédelem területén.

A munkáltatók 1277 fő alkalmi munkavállalót foglalkoztattak AM-könyv nélkül.

A **munkaidő, pihenőidő és rendkívüli munkavégzés** törvényi rendelkezéseinek vizsgálatával, feltárásával védjük a munkavállalók pihenéshez, szabadidőhöz, regenerálódáshoz, a szociális biztonsághoz és az egészséghez való jogait.

A leghosszabb napi/heti munkaidő, a legrövidebb napi/heti pihenőidő szabályait, a rendkívüli munkavégzésre, valamint a munkaszüneti napon történő munkavégzésre vonatkozó előírásokat 1233 munkáltató sértette meg, 11 994 fő munkavállalót érintően.

A **rendes- és rendkívüli munkaidő adatai nyilvántartásának** vizsgálatával, a gyakran tapasztalható kettős nyilvántartás kiszűrésével, a munkáltatók törvényi kötelezettségének megkövetelésével hozzájárulunk a munkavállaló által ténylegesen ledolgozott munkaidő feltárásához, a túlmunka és a kiadott pihenőidő mértékének megállapításához, amely elvezet a kifizetett munkabér és a különböző pótlékok ellenőrzéséhez is.

A munkaidő adatait 1871 munkáltató nem, vagy nem a valóságnak megfelelően vezette, 16 443 fő munkavállalót érintően.

A munkabér védelmére, a minimálbérre, a bérpótlékokra vonatkozó rendelkezések vizsgálata 604 munkáltató esetében tárt fel jogsértést, 12 830 fő munkavállalót érintően.

A törvény kötelezi a munkáltatót, hogy a munkaviszony megszűnése (megszüntetése) esetén az **igazolások** a törvényben előírt időben adja ki a munkavállalók részére. Ne gátolja a törvényes újra elhelyezkedést, illetve munkanélküli ellátása igénybevételének lehetőségét.

Az igazolások kiadását 517 munkáltató mulasztotta el, 2200 fő munkavállalót érintően.

II.

A munkabiztonsági ellenőrzések tapasztalatai 2006. I. félév

A foglalkoztatás biztonsága, az egészséget nem veszélyeztető, biztonságos munkakörülmények feltételeinek megteremtése alapvető társadalmi igény.

A foglalkoztatás munkaügyi szabályait megtartó munkáltató általában a **munkabiztonságra vonatkozó szabályokat is igyekszik betartani**, azaz biztosítja az egészséges munkafeltételeket, a munkavállalókat elküldi orvosi alkalmassági vizsgálatra, biztosítja a munkavégzéshez szükséges egyéni védőeszközöket, gondoskodik a munkaeszközök biztonságos műszaki állapotáról, stb. Munkabiztonsági ellenőrzéseinkkel, a szélesebb körben alkalmazott tanácsadási, megelőző tevékenységgel **a munkavállalók kiszolgáltatottsága a munkabiztonság terén is csökkenthető.**

A felelős szakmai munka hozzájárul a **munkavállaló egészségének, munkavégző képességének megőrzéséhez**, melynek jelentős mértékű erkölcsi hatása mellett gazdasági hatásai is vannak (orvosi kezelés, rehabilitáció költségei, családi körülmények elnehezülése), így tehát a **munkabalesetek megelőzése** gazdasági érdek is.

Az elvégzendő feladatok középpontjában legfőbb értéként az embernek kell állnia.

Célok, követelmények

- Ellenőrzési célpontok, időpontok tudatos meghatározása a balesetveszélyes ágazatok, – építőipar, mezőgazdaság, feldolgozóipar-, tevékenységek eltérő jellegét, specialitását is figyelembe véve.
- A vizsgálatok tárgyává kell tenni a munkáltatók munkavédelmi tevékenységét, a szakember foglalkoztatási kötelezettség megtartását, a kockázatértékelések meglétét.
- Folyamatossá kell tenni a szociális partnerekkel és civil szervezetekkel való együttműködést.
- Megelőzés elvének érvényre juttatása a súlyos veszélyeztetést jelentő kockázatok –leesés, beesés, áramütés stb.- feltárásával.
- A súlyos jogsértések ellenőrzésére kell az erőforrásokat felhasználni.
 - súlyos veszélyeztetés,
 - kollektív műszaki védelem hiánya vagy nem megfelelő kialakítása (védőburkolat, védőkorlát, stb.),
 - egyéni védelem hiánya (fejvédő sisak, biztonsági hevederzet, stb.),
 - kockázatértékelés hiánya,
 - veszélyes munkaeszközök üzembe helyezésének elmulasztása, biztonsági berendezések megléte és működőképessége.

A munkahelyi balesetek, egészségkárosodások, foglalkozási eredetű megbetegedések gazdasági hatásainak vizsgálatával megalapozható a munkavédelem fő célja: a megelőzés.

A jelentősen megváltozott foglalkoztatási struktúra –alkalmi munkavállalás, munkaerő-kölcsönzés, rész-munkaidős, külföldiek foglalkoztatása - növekvő baleseti kockázatokkal jár.

A felügyelők 10179 munkáltató ellenőrzését fejezték be, 92,7 %-nál állapítottak meg jogsértést.

1995 esetben került sor munkavédelmi bírság kiszabására, 621 030 000,- Ft összegben. 6387 hiányosság megszüntetését előíró határozat született, amely 32617 intézkedést tartalmazott. 3572 esetben éltek a felügyelők a használat felfüggesztéssel.

2006. I. félévben közel **10000 munkabaleset** következett be (nem végleges adat). Ezek jelentős részének a kivizsgálása befejeződött. **41 baleset** végződött **halállal**. 2005. I. félévben összesen 11150 munkabaleset következett be, ebből 59 volt halálos kimenetelű. Ez a csökkenő tendencia alátámasztja, hogy erőforrásaink jelentős részét a súlyos baleseti kockázatok kiszűrésére fordítjuk.

A kockázatértékelések meglétének, megfelelőségének ellenőrzésével a megelőzés legkorszerűbbnek tekinthető eszköze elkészítését és alkalmazását vizsgálja a hatóság, hozzájárulva ezzel a biztonságosabb munkahelyek megteremtésének kikényszerítéséhez.

A kockázatértékelés hiánya **710 esetben** került megállapításra, jellemzően az **építőipari és feldolgozóipari ágazatban**.

Munkavédelmi üzembe helyezést érintő jogsértések főleg a feldolgozóiparban és a kereskedelemben fordultak elő. A biztonságosan működő gépek és berendezések ellenőrzésével elősegítjük a munkavállalók egészségének és biztonságának megőrzését.

A munkavédelmi üzembe helyezést 757 esetben mulasztották el a munkáltatók elvégezni, 1446 munkaeszközt érintően.

Időszakos biztonsági felülvizsgálat elmulasztására **955 esetben** intézkedett a felügyelőség, amellyel hozzájárultunk a biztonságos munkafeltételek kialakításához, ezzel a baleseti kockázatok csökkentéséhez.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Munkaügyi példák:

- Egy biztonsági szolgáltató Bt. az ellenőrzött pécsi munkahelyeken **vagyonőr** munkakörben foglalkoztatott munkavállalóival, 2005. és 2006. évi meghatározott időpontoktól kezdődően alvállalkozói szerződésben megállapított őrzési feladatai teljesítésre **1 munkaszerződést és 19 megbízási szerződést** kötött. A rendelkezésre bocsátott foglalkoztatással kapcsolatos dokumentumok (szerződések, önaplók, szolgálati naplók, vagyonvédelmi feladat-meghatározások, ledolgozott óranyilvántartók, leltárjegyzékek) alapján megállapításra került, hogy a Bt. a szerződésben vállalt feladatai teljesítésre igénybevett személyeket OEP- és EMMA bejelentés nélkül, írásbeli munkaszerződés helyett írásba foglalt megbízási szerződéssel foglalkoztatta.

A munkáltató a vagyonőrök tevékenységét általános és speciális feladatként saját maga határozta meg, szolgálati utasítást adott ki a vagyonőrök részére. Ebben kitért a szolgálati idő, az öltözet, a felszerelésre, továbbá a napi munka átadás – átvételének rendjére, meghatározására, továbbá ellátandó feladatukat munkakörként, alapfeladatként határozta meg. A vagyonőr a feladatot személyesen volt köteles teljesíteni.

A vagyonőr rendelkezésre állása a Bt. üzletvezetője által kiadott havi munkarend és a ledolgozott munkaórák külön nyilvántartása által, továbbá a rendszeres munkavégzés időtartamának meghatározása által megvalósult. A megbízási szerződéssel foglalkoztatott a vagyonőrök napi tevékenységüket a Bt. üzletvezetőjének és a fővállalkozó Kft. utasítás adására feljogosított munkavállalóinak utasításai szerint látták el. Ellenőrzési jogosultságot szintén a fentiek gyakoroltak.

A munkaviszony tartalmi elemeiként jelent meg a munkavégzés helyének meghatározása, (az ör felállítási helye, amelyet a Kft. és a Bt. közti alvállalkozói szerződés határoz meg) az elvégzett munka, a megbízó munkaeszközeinek használata, a munkabiztonsági követelmények munkáltató általi biztosítása. A vagyonőrök ruházatán a Kft. neve, és nem az egyéni vállalkozói minőség van feltüntetve. A vagyonőrök az általuk kiállított számlán havi őrzési díj megjelölést szerepeltetnek. A számla kiegyenlítésének időpontja a havi bérfizetés idejéhez (tárgyhót követő hónap 10. napjához), összege a minimál órabérhez (360.-Ft/óra) igazodott. A vagyonőr akadályoztatása esetén való helyettesítéséről a Bt. üzletvezetője gondoskodott. A tényállás tisztázása során megállapításra került, hogy a fenti tevékenységek ellátására a munkáltató egy munkavállalóval 2003.09.01-én munkaszerződést kötött, feladatait nevezett munkavállaló munkaviszony keretében teljesítette.

A kiszabott munkaügyi bírság összege 1.200.000 Ft.

- Egy budapesti munkáltató a dunaföldvári kikötőben található **építési munkahelyén** 6 fő munkavállalót 2006. 04. 03-tól kezdődően **vállalkozási szerződések** megkötése mellett foglalkoztatott. Az érintett munkavállalók meghallgatása során bizonyítást nyert, hogy a felek között létrejött jogviszony a munkaviszony jellemző ismérveit tartalmazza, nevezetesen: A munkavégzés a munkáltató képviselőjében eljáró építésvezető utasításai szerint és ellenőrzése mellett történt, amely az alá-fölérendeltségi viszony létrejöttét vonta maga után. Az építésvezető utasítási joga a szakmai kereteken túl kiterjedt a napi munkaidő mértékének és a munkaidő beosztásának meghatározására is. A munkavállalókat a csúszózsálos építéstechnológiához tartozó munkatevékenységek végzése során (**zsaluzás, vasszerelés, betonozás**) személyes munkavégzési kötelezettség terhelt. A munkavégzéshez szükséges eszközöket a munkáltató biztosította a munkavállalók részére. A kifizetés a munkavállalók által havi rendszerességgel benyújtott számla ellenében a tárgyhót követő hónap tizenötödikén történik. A benyújtandó számla összegét viszont az építésvezető állapítja meg olyan módon, hogy a munkaterületen foglalkoztatottak együttes teljesítményét személyekre bontja és ennek alapján közvetlenül meghatározza az egyes munkavállalók részére a számlájukon feltüntetendő összeget. A

szére a számlájukon feltüntetendő összeget. A munkavállalókat a rendelkezésre állási kötelezettség terhelte. A kiszabott munkaügyi bírság összege 900.000 Ft.

- Egy budapesti székhelyű Kft. békéscsabai munkahelyen négy főt műszerész munkakörben megbízási szerződéssel foglalkoztatott. Az ellenőrzés során megállapítást nyert, hogy a jogviszony nem megbízási jogviszony, hanem munkaviszony volt, amelyet megbízási szerződéssel lepleztek. Bizonyításra került, hogy a felek közti jogviszony tartalmát tekintve a munkaviszony jellemző ismérveit tartalmazta – személyes közreműködési kötelezettség, meghatározott munkakör, meghatározott napi munkaidő, munkáltató és munkavállaló közti alá-fölé rendeltségi viszony, munkadíj meghatározása.
- Mezőcsát külterületén található gyümölcsösben, meggyszedők ellenőrzése során a munkavállalók az együttműködésükről nem mutattak tanúbizonytságot, így a felügyelők telefonon kértek segítséget a rendőrségtől. Megállapítható volt, hogy a munkáltató **Bt. 26 fő munkavállalót foglalkoztatott feketén**, akik sem munkaszerződéssel, sem AM-könyvvel, sem EMMA-rendszerbe történő bejelentéssel nem rendelkeztek. A szabálytalanságért 7.000.000.- Ft munkaügyi bírsággal kiszabására került sor.
- Az ellenőrzés egy Bt. vizsgálata során feltárta, hogy a társaságnak **százegy (!) kültagja van, a kültagok betétjeinek együttes összege pedig 15 000 forint**. Az eljáró felügyelők nyolc személyt hallgattak meg tanúként, akik a Bt. számára végeztek munkát a **21-es út építésén** és valamennyien a cég kültagjai. Megállapítható, hogy a Bt. és a munkát végző személyek közötti kapcsolat nem tekinthető „egyszerű” tagsági viszonynak, mivel a tanú nyilatkozatokból kitűnik, hogy a viszony a Bt. és a munkát végző személyek között a munkaviszony jellemző ismérveit hordozza.

A bizonyítási eljárás, az iratok, a társasági szerződés további vizsgálata folyamatban van.

Munkabiztonsági példák:

- Építési munkahelyen a munkavégzés összehangolása, valamint leesés elleni védelem hiányában 1 fő munkavállaló leesés következtében elhunyt. Utóellenőrzés során szintén a fenti hiányosságok –leesés elleni kollektív védelem, egyéni védőeszközök hiánya- kerültek megállapításra ezzel súlyosan veszélyeztetve a munkavállalók egészségét, testi épségét. A veszélyeztetés egy alkalommal 31 fő, majd 20 fő illetve 37 fő munkavállalót érintett. Az ügyben eljáró felügyelő 7 millió forint munkavédelmi bírság kiszabására tett javaslatot.
- M7-es autópálya épülő szakaszán mélyalapozást végeztek 4 alvállalkozó bevonásával. A CFA cölöpfúrást követően az autódaru segédgémje lezuhant. A lezuhanó segédgém a nehézgépkezelőknek halálos koponyasérülést okozott.
- Szennyvízcsatorna építése során a 3,5 m mély, részben dúcolt munkaárok kitermelt földdel terhelt, dúcolattal nem védett része beomlott. Az omlás 1 fő munkavállaló halálát okozta.
- Szennyvízvezeték építése során szennyvízcsövet helyeztek be a 12 m hosszú, 3 m mély dúcolatlan munkaárókba a szakadólapon állva, amikor a föld 5 méter hosszúságban beszakadt és maga alá temetett 1 fő munkavállalót, aki a helyszínen életét veszítette.

APEH-OMMF-HÖR-rendőrség közös ellenőrzésének tapasztalatai

Szigorú fellépésre számíthattak az építőipari cégek a **Balaton déli partján**. A hatóságok – a rendőrség, határőrség erőinek bevonásával- 2006. július 04-05. napján közös ellenőrzést tartottak. A szigorú fellépést indokolják az elmúlt évek tapasztalatai, mivel a feltárt jogsértések jelentős hányada koncentrálnak ezen ágazatban. Az OMMF felügyelői elsősorban a bejelentés nélkül történő foglalkoztatásra, a súlyos veszélyeztetést jelentő kockázatok, valamint a halálos balesetek kiszűrésére koncentráltak, de kiemelten kezelték a munkaidő-nyilvántartás meglétét, pontosságát, a napi és heti munkaidő, pihenőidő betartását.

Az OMMF területi szerveinek regionális átalakulásával vidéken is megteremtődött a feltétele a nagyobb munkahelyek munkavállalóinak hatékony munkaügyi és munkabiztonsági ellenőrzéseinek.

A hatóságok közötti folyamatos, jó együttműködésnek köszönhetően a felügyelők és az ellenőrök nagyszámú munkáltatót ellenőriztek a jogsértések felderítése és a jogviszonyok rendezése érdekében.

Fontos kiemelni és elsődleges szempont, hogy ellenőrzéseinkkel a munkavállalók érdekeit képviseljük. Célunk, hogy munkánk legfőbb nyertesei a munkavállalók legyenek. Olyan szemléletet képviselünk, ami nem a gazdaság fejlődését kívánja korlátozni, hanem a legális munkahelyek elterjedését mozdítja elő.

Az OMMF ellenőrzéseivel támogatja a foglalkoztatás biztonsága jegyében a feketemunka visszaszorítását a biztonságos munkahelyek megteremtését, de ehhez nélkülözhetetlenek a törvénytisztelő, felelős munkáltatók és munkavállalók, a minél szélesebb együttműködés az érdekképviseleti, szakmai és gazdasági szervezetekkel.

Munkaügy

A munkavállalók legfontosabb érdeke, hogy az elvégzett munka ellenértéke mellett megillessen az a biztonság, amelyet csak a jogszabályi kötelezettségek megtartása szolgálhat.

A "feketemunka" feltárásával hozzájárulunk a munkavállaló jogviszonyának elismertetéséhez, mint a legalapvetőbb garanciális jogának érvényre juttatásához, valamint társadalombiztosítási jogszerző idejének biztosításához, a betegsége vagy balesete esetén a táppénz ellátás jogához.

Az ellenőrzés eredményei igazolták azt a feltevést, miszerint az építési munkaterületen meghatározó a "feketemunka" aránya. Két nap alatt a munkaügyi felügyelők összesen 70 munkáltató 315 fő munkavállalóját ellenőrizték munkavégzés közben.

Az ellenőrzött 70 munkáltató 43 %-nál állapítottak meg "fekete foglalkoztatást" a felügyelők. Összesen 70 fő munkavállaló szabálytalan foglalkoztatása bizonyított.

30 munkáltató 53 fő munkavállalót bejelentés és munkaszerződés nélkül foglalkoztatott. További 1 munkáltató 4 főt színlelt szerződéssel.

Az engedély nélküli foglalkoztatás 1 fő külföldi állampolgár esetében volt megállapítható

A vizsgálatok tanúsága szerint egyre inkább **jellemző az alkalmi munkavállalói könyvvel történő foglalkoztatás** oly módon, hogy a munkáltató kiváltatja a munkavállalóval a könyvet és csak akkor tölti ki, ha elterjed az ellenőrzés híre. Elmondható, a munkáltatók nem rendeltetésszerűen élnek e lehetőséggel. A folyamatos, állandó tevékenységet jelentő munkakörökben – segédmunkás, betanított munkás, kubikus – foglalkoztatottakkal kiváltatja az AM-könyvet, ezáltal teszi "olcsóbbá maga számára" a foglalkoztatást.

Siófok, Beszédes sétány 81-83. alatti építkezésen talált 18 munkáltató közül 6 nem azonosítható be: a céghírekben, illetve az Egységes Munkaügyi Nyilvántartásban nem szerepelnek. A generálkivitelező és az alvállalkozói nem tartották nyilván a gazdasági társaságokat az építési naplóban, annak ellenére, hogy jogszabály kötelezi erre őket.

Az ellenőrzések során a felügyelők további súlyos munkaügyi jogsértéseket tártak fel **a rendes és rendkívüli munkaidő adatainak nyilvántartása, a napi/heti munkaidő törvényes mértékének túllépése, a részmunkaidő szabályai vonatkozásában.** Siófokon egy munkáltató nem vezette 12 fő munkavállalót érintően a rendes és rendkívüli munkaidő adatokat.

A második napon, több helyszínen azt tapasztalták a felügyelők, hogy a munkáltatók az ellenőrzést valószínűsítve szüneteltették a munkavégzést. Két munkahelyen eldobott munkaeszközöket, bekevert anyagokat találtak a munkaügyi felügyelők, ahol jól láthatóan még 1-2 órája munkavégzés volt.

Munkaügyi példák:

1./ Hotelépítési munkaterületen **1 fő román állampolgárságú** munkavállalót két hónapja munkavállalási **engedély nélkül foglalkoztattak**, további **4 fő** munkavállalóját foglalkoztatta szabálytalanul, munkaszerződés és bejelentés nélkül.

2./ Siófokon egy családi ház építkezésén **5 fő** végzett szakszerelő-ipari munkát. Ebből 4 fő mutatta be AM könyvét, de még ebben az évben nem volt benne bejegyzés, vagyis most is feketén dolgoztak. **Egy fő** azt nyilatkozta, hogy nincs munkaszerződése. Munkaidő-nyilvántartást nem vezettek, bemutatni nem tudták.

3./ Lakóház építési munkaterületen az életvitelszerűen külföldön tartózkodó magánszemély munkáltató saját családi házának építésén az ellenőrzést megelőző naptól kezdődően **négy fő munkavállalót foglalkoztatott munkaszerződés nélkül.** A munkáltató a szabálytalanságot - jogszabályismeretének hiányára hivatkozva – az eljáró Tolna megyei felügyelőnek elismerte.

4./ Építési munkaterületen térkövezési munkálatok elvégzésére az ellenőrzött egyéni vállalkozó valamennyi munkavállalóját, **4 főt munkaszerződés és bejelentés nélkül foglalkoztatott.**

A fenti esetekben a bizonyítási eljárás folyamatban van, munkaügyi határozat kiadmányozására még nem került sor.

Munkabiztonság

A foglalkoztatás munkaügyi szabályait megsértő munkáltatók általában **a munkabiztonságra vonatkozó szabályokat sem tartják be**, azaz hiányoznak az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés feltételei. A súlyos veszélyeztetések, az egyéni és a kollektív műszaki védelem hiánya vagy nem megfelelő kialakítása (fejvédő sisak, biztonsági hevederzet, védőburkolat, védőkorlát stb.), a veszélyes munkaeszközök üzembe helyezésének elmulasztása megengedhetetlen. Az építési munkaterületeken korábban is tapasztalt munkaügyi hiányosságok miatt munkabiztonsági ellenőrzések lefolytatására is sor került.

A munkabalesetek megelőzése minden ágazatban – így a különösen veszélyes építőiparban is – alapvető érdek és feladat.

Az ellenőrzés **28** különféle építőipari tevékenységet végző **munkáltatóra** és **156 fő munkavállalóra** terjedt ki, közülük **88 fő** volt szabálysértéssel érintve.

Az ellenőrzés legfőbb tapasztalata, hogy a munkáltatók a szinte folyamatos ellenőrzés ellenére továbbra sem tartják be az egészséges és biztonságos munkavégzésre vonatkozó szabályokat. **A leesés elleni védelem hiánya és az egyéni védőeszköz – elsősorban védősisak - használatának mellőzése volt a leggyakrabban feltárt súlyos hiányosság.** Előfordult betonkeverő gépek esetében védőburkolat hiánya, emelőeszközön **kiakadásgátló hiánya**, találtak védelem nélkül vezetett villamos vezetékeket, lezáratlan villamos szekrényt.

Ellenőrzött létszám fő		156
Munkavédelmi bír- ság *	határozat	14
	Ft	4.900.000
	érintett létszám	38
Hiányosság meg- szüntetését előíró *	határozat	13
	intézkedés	24
Foglalkoztatást meg- tiltó	határozat	10
	érintett létszám	36
Használatot felfüg- gesztő	határozat	16
	munka-eszköz	20
	érintett létszám	24
Tevékenységet fel- függesztő	határozat	11
	tevékenység	14
	érintett létszám	28
Szabálysértési bír- ság *	határozat	7
	Ft	210.000

Helyszíni bírság	db	23
	Ft	127.000

A csillaggal jelölt esetekben a bizonyítási eljárás folyamatban van, munkavédelmi határozat kiadmányozására még nem került sor.

Munkabiztonsági példák:

1./Az ellenőrzött építési munkahelyen jellemző jogsértés volt, hogy a magasban végzett munka esetén nem használta a leesés elleni egyéni védőfelszerelést, nem rögzítették magukat, valamint kollektív védelem sem volt kiépítve. Az érintett, súlyos veszélyeztetésnek kitett létszám 11 fő.

2./Több esetben fordult elő, hogy az építési munkaterületen a munkavállalók fejtű sisak nélkül dolgoztak. Az érintett létszám 13 fő munkavállaló.

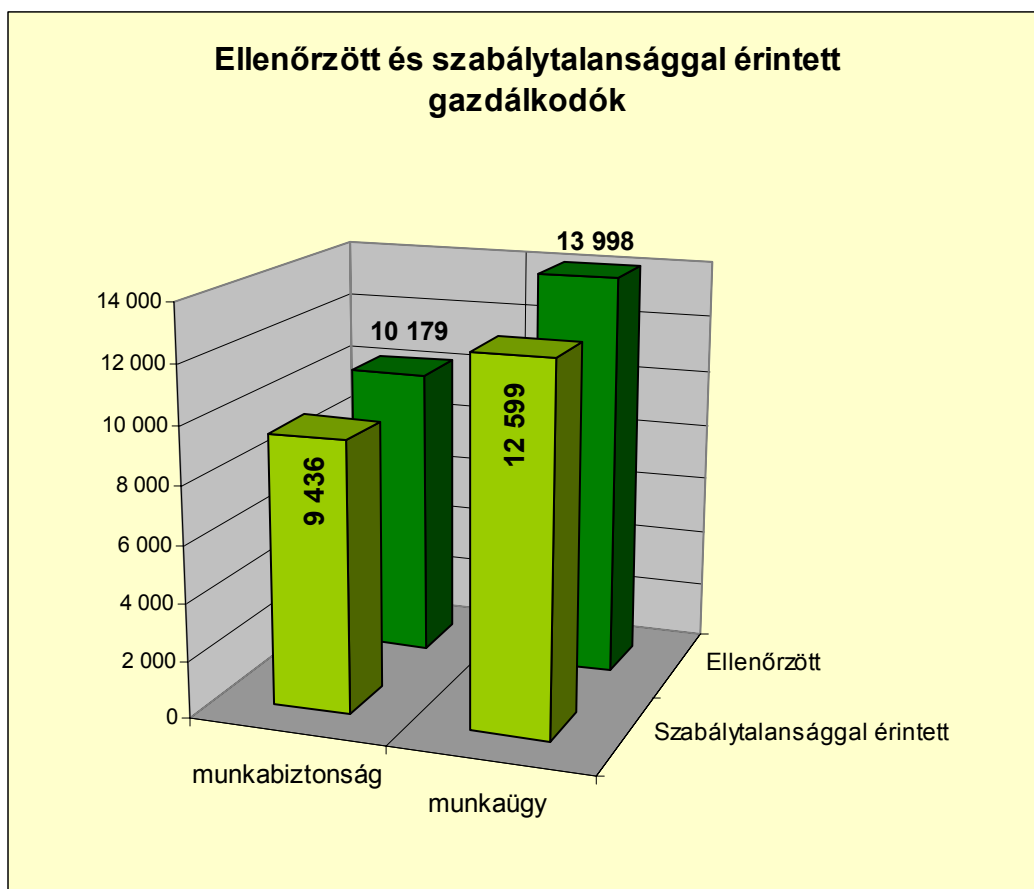
3./Két esetben betonkeverő és a kézi gyorsdaraboló védőburkolatai hiányoztak, illetőleg gépi tégladaraboláshoz a munkáltató nem biztosított védőszemüveget.

4./Egy kft. esetében 3 fő munkavállaló orvosi alkalmassági vizsgálatral nem rendelkezett.

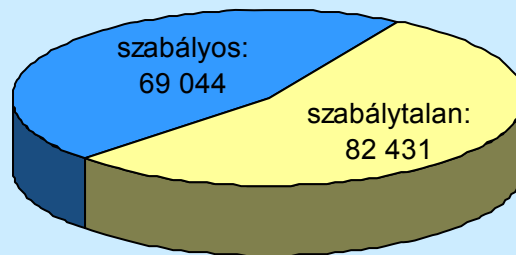

Budapest, 2006. július 6.

DIAGRAMOK

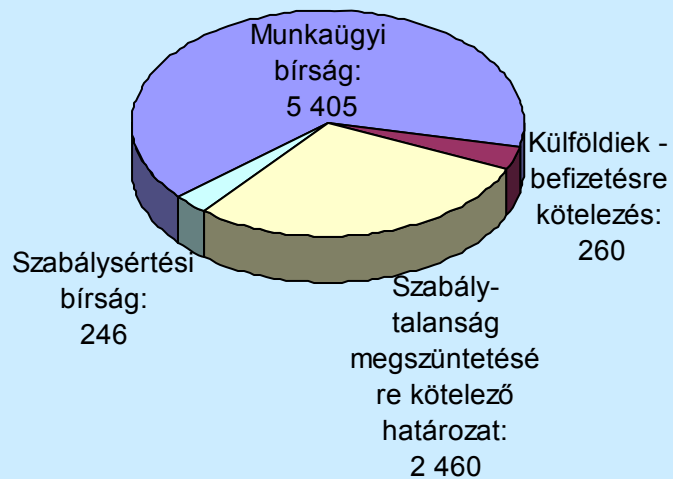

**Ellenőrzések adatai munkaügyben,
ellenőrzött munkavállalók száma (fő)**

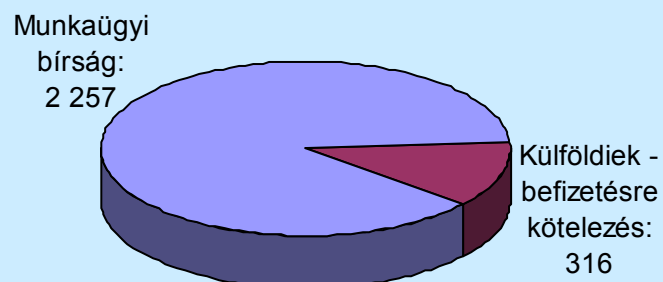

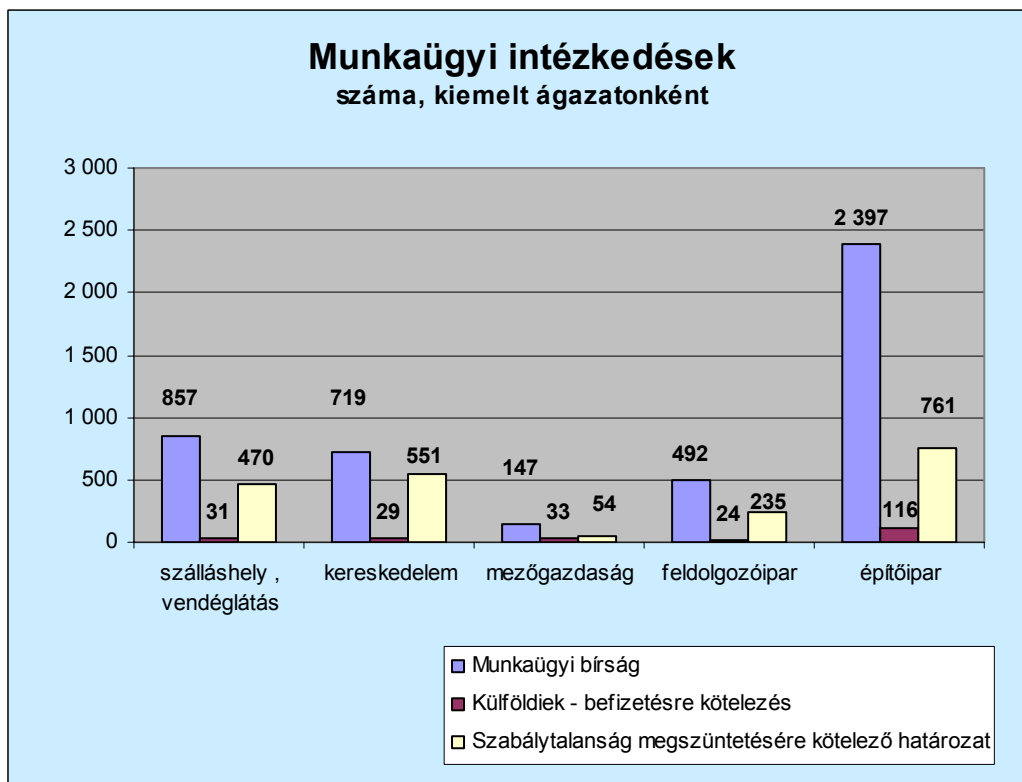
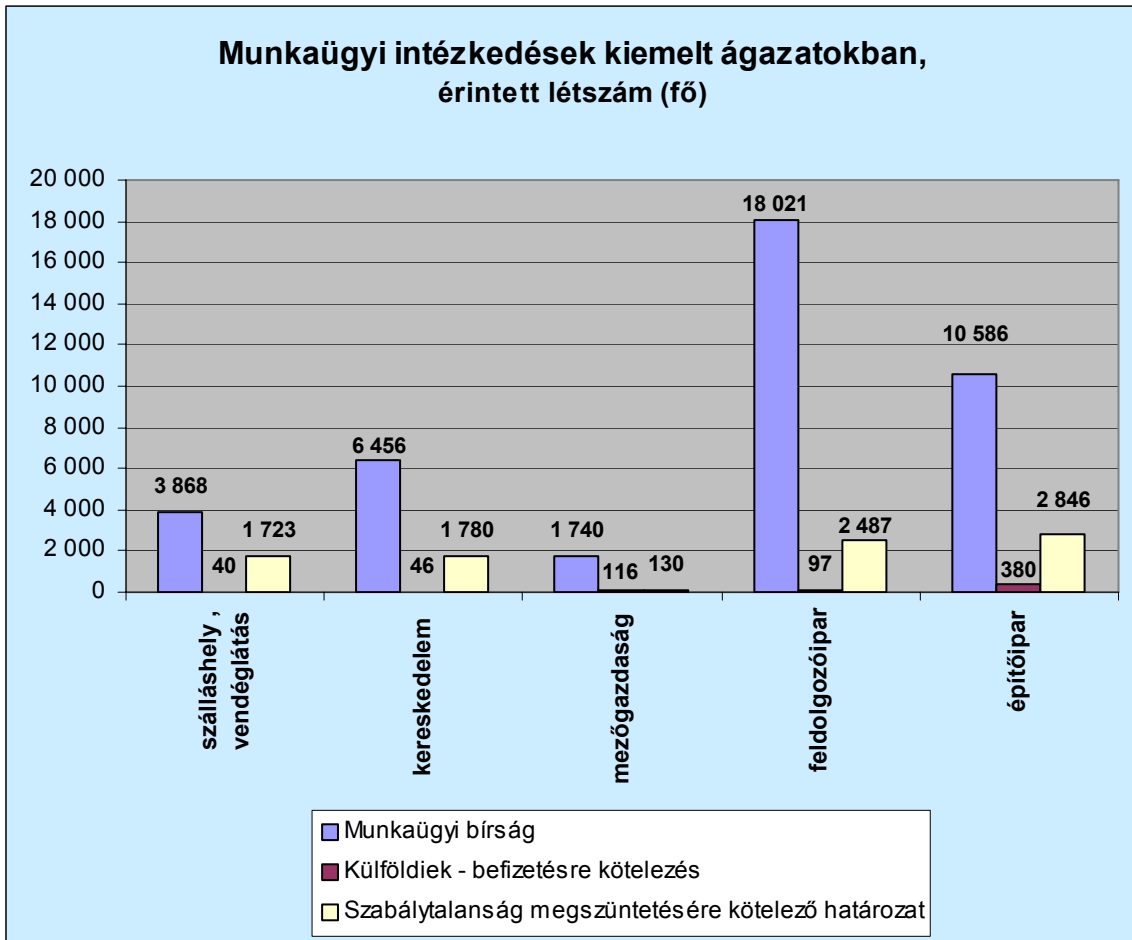
Összes ellenőrzött: 151 475 fő

Érdemi határozatok darabszáma munkaügyben

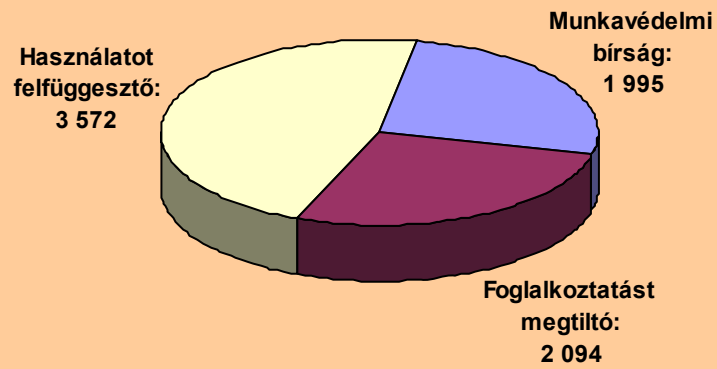

Érdemi határozatok összege munkaügyben (MFt.)

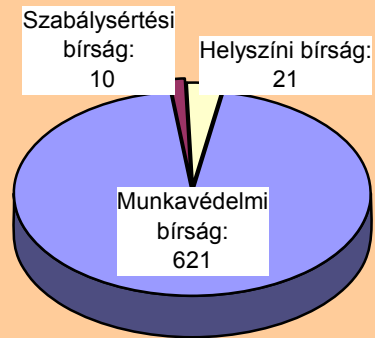
Érdemi munkabiztonsági határozatok darabszáma

Érdemi, kiemelt munkabiztonsági intézkedések (db.)

Érdemi határozatok összege, munkabiztonságban (Mft.)

Munkabiztonsági határozatok száma kiemelt ágazatokban

